

Sambandet mellan riksintressen enligt 3 kapitlet 6 § Miljöbalken och Plan- & bygglagen

I slutet av år 2004 anlätades Eken och Arken av Naturvårdsverket, för att tillföra en delvis ny dimension till en handbok som verket strax skulle ge ut. Syftet var att läsarna av handboken skulle få (mer av) en helhetsbild av riksintressenas hantering i lagstiftning och tillämpning. Eken och Arken kopplades in för att kompetensområdet delvis ligger utanför Naturvårdsverkets ansvarsområde, men även som personell resursförstärkning.

Handboken vänder sig till myndigheter som tillämpar bestämmelserna om riksintressen. Handboken bör även kunna fungera som information för domstolar, ideella organisationer, markägare och allmänheten.

Eken och Arkens arbete bestod av en genomgång av ärenden som regeringen prövat enligt 12 kapitlet Plan- och bygglagen. Fokus lades på hur begreppet "påtaglig skada" hade tolkats i de ärenden som berörde riksintressen för naturvård eller friluftsliv. Begreppet "påtaglig skada" har nämligen en central betydelse i ärenden enligt Miljöbalken och dess tidigare motsvarighet i 2 kapitlet 6 § Naturresurslagen. En översiktlig sammanställning gjordes av alla dessa riksintresseärenden. Utifrån denna översikt analyserade Eken och Arken de överväganden som gjorts om innebörden av begreppet påtaglig skada. Av dessa valdes en handfull ärenden ut och presenterades i handboken.

Utöver denna analys och beskrivning av regeringsärenden gjorde Eken och Arken en översyn och komplettering av vissa delar av handboken. Det gällde särskilt skrivningarna om hur 3 kapitlet 6 § Miljöbalken tillämpas i den fysiska planeringen, inklusive översiktsplanens roll i detta sammanhang. Även översiktsplanens roll i tillämpningen av andra lagar än Plan- och bygglagen beskrevs, bland annat med underlag från Boverkets publikationer om översiktsplan respektive detaljplan.

Arbetet utfördes i nära samarbete med Naturvårdsverkets projektledare. Parallellt med Eken och Arkens arbete sändes det tidigare handboksförslaget ut på remiss och de svar som successivt kom in beaktades i skrivningarna.

Incitament till uppdraget var synpunkter från projektets referensgrupp, som efterlyst kompletteringar av det handboksutkast som Naturvårdsverket tagit fram. Referensgruppen hade varit ense om att handboken måste innehålla mer skrivningar när det gäller kopplingen till annan lagstiftning, framförallt Plan- och bygglagen. Detta för att handboken ska fungera som ett stöd i tillämpningen. Plan- och bygglagsperspektivet bedömdes av referensgruppen vara centralt för förståelsen av lagkomplexet.